

Nr 165.

Ankom till riksdagens kansli den 8 juni 1934 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till socialstyrelsen m. m. jämte en i ämnet väckt motion.

(3:e avd.)

I den till riksdagen avlåtna, den 3 januari 1934 dagtecknade propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1934/1935 har Kungl. Maj:t (punkterna 2 och 3 av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över socialärenden för nämnda dag) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, i riksstaten för budgetåret 1934/1935 *dels* beräkna det ordinarie förslagsanslaget till socialstyrelsen till oförändrat belopp 330,600 kronor, *dels* till socialstyrelsens verksamhet beräkna ett extra förslagsanslag av 217,000 kronor, *dels ock* till vissa kostnader för arbetslöshetsförsäkringens organisation m. m. beräkna ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 12 januari 1934 dagtecknad proposition, nr 41, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för sistnämnda dag, föreslagit riksdagen att *dels* uppföra det ordinarie förslagsanslaget till socialstyrelsen med oförändrat belopp av 330,600 kronor;

dels till socialstyrelsens verksamhet för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra förslagsanslag av 217,000 kronor;

dels till vissa kostnader för arbetslöshetsförsäkringens organisation m. m. för berörda budgetår anvisa ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor;

dels ock godkänna av departementschefen omförmälda grunder för användningen av sistnämnda anslag.

Anslaget till socialstyrelsens verksamhet är för innevarande budgetår uppfört med 182,000 kronor.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skall inom socialstyrelsen inrättas en *gemensam byrå för handläggning av ärenden rörande arbetslöshetsförsäkring och arbetsförmedling*. Chefen för denna byrå skulle till sin hjälp erhålla två byrådirektörer med uppgift att under byråchefens överinseende utöva den närmaste ledningen av var sin av byråns två verksamhetsgrenar. Byråchefen skulle placeras i lönegraden B 30 och byrådirektörerna i lönegraden B 28. Förutom byråchefen och byrådirektörerna skulle erfordras för försäkringsverksamheten två tjänstemän i lönegraden B 24 och en tjänsteman i lönegraden B 21

samt för arbetsförmedlingen en tjänsteman i lönegraden B 24 och en tjänsteman i lönegraden B 21. Vidare har räknats med ett ytterligare personalbehov för byrån av omkring sex amanuenser och tio biträden — därav förslagsvis tre amanuenser och fem biträden för försäkringsverksamheten samt tre amanuenser och fem biträden för arbetsförmedlingen. Byrån skulle dessutom förses med en expeditivsvakt.

För nästa budgetår har medel beräknats till avlönande av följande personal, nämligen en byråchef (B 30), en byrådirektör (B 28), en befattningshavare i lönegraden B 24 och en befattningshavare i lönegraden B 21, samtliga uppförda å extra stat, samt tre amanuenser, fem extra ordinarie biträden jämte en extra ordinarie expeditivsvakt. För ändamålet skulle erfordras ett belopp av omkring 57,000 kronor, vilket belopp skulle utgå från anslaget till socialstyrelsens verksamhet. Utgifterna för dyrtidstillägg och provisoriskt dyrortstillägg till den angivna personalen skulle utgå från de under femte huvudtiteln upptagna anslagen för sagda ändamål. Utgifterna för expenser skulle gäldas från det under nämnda huvudtitel upptagna anslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m., varjämte möjligen uppkommande hyresutgifter skulle utgå från det under sjätte huvudtiteln uppförda anslaget till hyreskostnader. Däremot skulle *reskostnader* bestridas från anslaget till socialstyrelsens verksamhet. För ändamålet har räknats med ett belopp av 3,000 kronor.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle vidare ifrågavarande anslag ökas med kostnaderna för ny *dyrortsgruppering*, avsedd att gälla för tiden 1935—1939, vilka kostnader beräknats till 10,000 kronor.

Sammanlagt skulle anslaget således ökas med (57,000 + 3,000 + 10,000) 70,000 kronor.

Å andra sidan har räknats med en minskning av anslaget med dels 9,000 kronor, dels 16,000 kronor, dels ock 10,000 kronor. Förstnämnda belopp utgör en för innevarande budgetår beräknad engångskostnad för verkställande av en med dyrortsgrupperingen sammanhängande *hyresräkning*. Beloppet 16,000 kronor åter sammanhänger med Kungl. Maj:ts förslag i statsverkspropositionen (VI p. 38) om *överflyttning av socialstyrelsens värmetekniska avdelning till byggnadsstyrelsen*, vilket förslag skulle medföra en nedsättning av ifrågavarande anslag med sistnämnda belopp. Beloppet 10,000 kronor slutligen hänför sig till de medel, som beräknats för förstärkning av *socialstyrelsens arbetskrafter för den nya sjukkassereformens genomförande*. Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 7—11 i propositionen, vartill utskottet tillåter sig hänvisa.

För nästa budgetår skulle således anslaget till socialstyrelsens verksamhet enligt Kungl. Maj:ts förslag uppföras med (182,000 + 60,000 + 10,000 — 9,000 — 16,000 — 10,000) 217,000 kronor.

Till bestridande av *vissa kostnader för arbetslöshetsförsäkringens organisation m. m.* har Kungl. Maj:t för nästa budgetår hemställt om ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor.

Departementschefen har anfört följande:

»Av det tidigare anförda framgår, att jag beräknat, att personalen å socialstyrelsens avdelning för arbetslöshetsförsäkring skulle vid fullt utbyggd organisation komma att utgöras av en byrådirektör i lönegraden B 28, två befattningshavare i lönegraden B 24 samt en befattningshavare i lönegraden B 21, vilka befattningshavare samtliga skulle uppföras å extra stat, ävensom av tre amanuenser och fem extra ordinarie biträden. Under förutsättning att för alla befattningshavarna räknas med begynnelselöner, torde de årliga kostnaderna för avlönande av nämnda personal — fränsett dyrtidstillägg och provisoriskt dyrortstillägg — kunna uppskattas till omkring 55,000 kronor.

Så som lagstiftningsförslaget rörande arbetslöshetsförsäkringen är lagt, kan försäkringsverksamheten först småningom väntas träda i funktion och vinna större omfattning. Det är därför klart att, ehuru förslaget är avsett att träda i kraft den 1 januari 1935, socialstyrelsens befattning med denna verksamhet under nästa budgetår praktiskt taget icke kan komma att bestå av sådant löpande arbete, som i en framtid kommer att åvila styrelsen. Däremot är under budgetåret att räkna med ett betydande arbete från styrelsens sida för förberedande och organiserande av arbetslöshetsförsäkringen. Med hänsyn härtill synes det mig nödvändigt att för styrelsens arbetslöshetsförsäkringsverksamhet för budgetåret 1934/1935 räkna med nära nog samma anslagsbehov som det, vilket, enligt vad förut nämnts, beräknats för verksamheten efter helt genomförd organisation. Medan jag förut under anslaget till socialstyrelsens verksamhet beräknat medel för bestridande av styrelsens personalkostnader m. m. för styrelsens arbete med arbetsförmedlingen, har jag icke vid bestämmandet av nämnda anslag tagit hänsyn till behovet av medel till styrelsens utgifter för den oförmålda avdelningen för försäkringsverksamhet, detta av skäl att jag ansett medel härför lämpligen böra, såsom varande av engångskostnads natur, anvisas från ett särskilt anslag till vissa kostnader för arbetslöshetsförsäkringens organisation m. m. Under detta anslag torde på grund av vad jag nyss anført böra beräknas ett belopp av 50,000 kronor för avlönande av den för organisationsverksamheten erforderliga personalen. Vid beräkningen av detta belopp har jag, såsom redan nämnts, utgått från att personalen på den nya byrån skall i viss utsträckning kunna biträda med organisationsarbetet för försäkringen.

Vad angår de resekostnader, vilka föranledas av försäkringens organisation, ävensom erforderliga utgifter till dyrtidstillägg och provisoriska dyrortstillägg till ifrågavarande personal samt av försäkringen föranledda kostnader för expenser och hyror, anser jag mig icke behöva beräkna några särskilda medel härför, då dylika utgifter, i den mån de uppkomma, torde böra bestridas av samma anslag som socialstyrelsens utgifter i allmänhet för motsvarande ändamål. Då utgifterna icke torde komma att uppgå till några större belopp och samtliga avsedda anslag äro av förslagsanslags natur, synes någon höjning av de åsyftade anslagen icke av här angiven anledning behöva äga rum. Det behövlige organisationsanslaget skulle enligt dessa beräkningar kunna uppskattas till 50,000 kronor.

I detta sammanhang vill jag erinra, att enligt de grunder för statsbidrag till arbetslöshetsförsäkringen, vilka förordats i propositionen nr 38, det icke är helt uteslutet, att statsbidrag till försäkringen kan komma att belasta nästa budgetårs riksstat. Med anledning därav har jag i nämnda proposition anført, att medgivande från riksdagen torde böra inhämtas att eventuellt använda anslag för ändamålet. I anslutning härtill får jag föreslå, att det statsbidrag, som enligt nämnda grunder må utgå under nästa budgetår, skall få bestridas från det här ifrågasatta organisationsanslaget. Någon anledning

att av denna orsak höja anslaget utöver det nyss beräknade beloppet synes mig så mycket mindre föreligga, som anslaget under alla förhållanden torde böra erhålla karaktär av förslagsanslag.»

I samband med Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av medel till socialstyrelsens verksamhet har utskottet till behandling förehått en inom andra kammaren av herrar *B. Eriksson* i Falun och *M. Andersson* i Igelboda väckt motion, nr 99, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta anvisa till socialstyrelsens verksamhet för budgetåret 1934/1935 ett extra förslagsanslag av 227,000 kronor.

I fråga om de skäl motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till motionen.

Riksdagen har numera beslutat införande av arbetslöshetsförsäkring och utvidgning av den offentliga arbetsförmedlingen. Till följd härav uppstår behov av personalökning för socialstyrelsen, där en gemensam byrå skulle inrättas för handläggning av på styrelsen ankommande ärenden rörande arbetslöshetsförsäkring och arbetsförmedling. Såsom förut framhållits, skulle chefen för denna byrå till sin hjälp erhålla två byrådirektörer med uppgift att under byråchefens överinseende utöva den närmaste ledningen av var sin av byråns två verksamhetsgrenar. Byråchefen skulle placeras i lönegraden B 30 och byrådirektörerna i lönegraden B 28. Därjämte skulle av personal i högre grad erfordras för försäkringsverksamheten två tjänstemän i lönegraden B 24 och en tjänsteman i lönegraden B 21 samt för arbetsförmedlingen en tjänsteman i lönegraden B 24 och en i lönegraden B 21. Såsom ytterligare personalbehov har räknats med omkring sex amanuenser och tio biträden — därav förslagsvis tre amanuenser och fem biträden för försäkringsverksamheten samt tre amanuenser och fem biträden för arbetsförmedlingen. Byrån skulle dessutom hava till sitt förfogande en expeditivsvakt.

Utskottet.

Utskottet har visserligen funnit det föreslagna antalet befattningar av högre grad påfallande stort, men med hänsyn till de betydelsefulla uppgifter, som i de avseenden, varom fråga är, komma att åvila socialstyrelsen, har utskottet ansett sig böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag i nämnda del.

Utskottet erinrar, att riksdagen för sin del antagit förordning om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor. Enligt denna förordning kan statsbidrag komma att belasta nästa budgetårs riksstat. Eventuella belopp torde kunna bestridas från det av Kungl. Maj:t äskade organisationsanslaget å 50,000 kronor.

Mot vad Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit riksdagen i förevarande proposition, har utskottet ej haft något att invända. Utskottet vill i detta sammanhang erinra, att Kungl. Maj:ts förslag om överflyttning till byggnadsstyrelsen av socialstyrelsens värmetekniska avdelning vunnit riksdagens bifall.

Vad därefter angår det motionsvis framställda yrkandet, att det av departementschefen till förstärkning av arbetskrafterna å socialstyrelsens sjukkasse-

byrå beräknade beloppet av 27,000 kronor måtte höjas till 37,000 kronor, vill utskottet endast framhålla, att departementschefens förslag innebär, att ifrågasvarande belopp försöksvis och i avbidan på vidare erfarenhet begränsas till 27,000 kronor. Skulle erfarenheten ådagalägga, att, trots iakttagande av all sparsamhet, ytterligare medel oundgängligen erfordras, torde enligt departementschefens mening behövligen medelförstärkning kunna beredas styrelsen av medel, som stå till Kungl. Maj:ts disposition. Med hänsyn till vad departementschefen sålunda anför, finner sig utskottet icke kunna tillstyrka bifall till motionen i fråga.

Utskottet hemställer alltså

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herrar B. Erikssons i Falun och M. Anderssons i Igelboda ovanberörda motion, II: 99, i vad densamma skiljer sig från Kungl. Maj:ts förslag,

a) uppföra det ordinarie förslagsanslaget till socialstyrelsen med oförändrat belopp, 330,600 kronor;

b) till socialstyrelsens verksamhet för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra förslagsanslag av 217,000 kronor;

c) till vissa kostnader för arbetslöshetsförsäkringens organisation m. m. för berörda budgetår anvisa ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor; samt

d) godkänna i statsrådsprotokollet över socialärenden den 12 januari 1934 omförmälda grunder för användningen av sistnämnda anslag med iakttagande dock av vad utskottet ovan anför.

Stockholm den 8 juni 1934.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Närvarande: se utlåtandet nr 164.
